

Jaarverslag 2024

rekenkamer
NOORDOOSTPOLDER

1. Jaarverslag 2024

1.1 Inleiding

De rekenkamer legt jaarlijks verantwoording af aan de gemeenteraad over haar taakuitoefening. Dat gebeurt via het nu voorliggende jaarverslag, waarin de werkzaamheden, resultaten, contacten en kosten van de rekenkamer uiteengezet worden.

1.2 Vergaderingen

In 2024 kwamen de leden 11 maal bijeen en naast die reguliere vergaderingen hebben de leden ook een aantal bijeenkomsten (in een ander gremium (b.v. met de gemeenteraad, Auditcommissie, Klankbordgroep, een startbijeenkomst voor een onderzoek, Flevolandse rekenkamers of netwerk bijeenkomsten) bijgewoond of georganiseerd.

1.3 Samenstelling rekenkamer

De leden van de rekenkamer in 2024 zijn:

externe leden
Dhr. J.W.A. (Joris) van Enst (voorzitter)
Dhr. H. (Henk) van der Meulen (lid en budgethouder)
Mevr. N. Wiersma (lid)

De griffier dhr. R.F. (Robert) Wassink verleent als adviseur ondersteuning aan de rekenkamer. Mw. E. (Esther) Fogl is secretaris van de rekenkamer.

1.4 Onderzoeken in 2024

1.4.1 Afgeronde onderzoeken 2024

In 2024 heeft de rekenkamer Noordoostpolder vier onderzoeken Klachtenbehandeling, Armoedebelid, Pilot doorwerking en Voorzien in vastgoed afgerond. Hierna wordt kort op de onderzoeken ingegaan.

Doemee onderzoek klachtenbehandeling

Dit onderzoek maakt deel uit van het jaarlijkse landelijke onderzoek van de Nederlandse vereniging van rekenkamers en rekenkamercommissies (NVR), het *Doemee-onderzoek*. De NVR organiseert dit onderzoek in samenspraak met de nationale ombudsman. Het Doemee-onderzoek 2024 over klachtbehandeling in de zin van de Algemene wet bestuursrecht, waarin dat in hoofdstuk 9 wordt geregeld. Het gaat daarbij om het recht van eenieder om over de wijze waarop een bestuursorgaan zich in een bepaalde gelegenheid jegens haar/hem of een ander heeft gedragen, een klacht in te dienen. Dit kan gaan over feitelijk handelingen, maar ook privaatrechtelijke of bestuursrechtelijke rechtshandelingen. Oftewel: meldingen over losliggende tegels en gaten in de wegen zijn daarmee geen klacht in de zin van hoofdstuk 9 van de Awb. Een klacht over de wijze waarop daarmee wordt omgegaan door de organisatie, is dat wel. Algemene klachten over het beleid zijn dat niet. Een klacht over de wijze waarop een inwoner is behandeld in het kader van een uitkeringsaanvraag, is dat wel.

De onderzoekswerkzaamheden zijn uitgevoerd door extern onderzoeksbureau Twynstra Gudde. De behandeling heeft op 11 maart 2024 plaatsgevonden en zijn vragen door de rekenkamer beantwoord. Aansluitend was die zelfde avond de oordeelsvormende bespreking tussen commissie en college.

Tijdens de raadsvergadering van 25 maart 2025 heeft de raad zich uitgesproken en de conclusies en aanbevelingen overgenomen.

Armoedebeleid

Het armoedebeleid is in de gemeente Noordoostpolder een actueel thema. De rekenkamer Noordoostpolder heeft op basis van het gesprek met de verschillende fracties in de gemeenteraad besloten om een onderzoek te doen naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van het armoedebeleid en de uitvoering. Door het uitvoeren van een onderzoek wenst de rekenkamer de gemeenteraad inzicht te geven in de doelmatigheid en doeltreffendheid van het huidige beleid en daarmee tevens handvatten bieden voor hun kaderstellende rol. Het huidige beleid dateert uit 2021. De hoofdvraag van het onderzoek luidt:

“Hoe wordt het gemeentelijk armoedebeleid uitgevoerd en hoe is deze uitvoering te beoordelen in termen van doeltreffendheid en doelmatigheid? En wordt de gemeenteraad in staat gesteld om het beleid en de kaders op basis van toereikende informatie doeltreffend vast stellen, de uitvoering van het armoedebeleid en de besteding van de financiële middelen te controleren? En welke verbetermogelijkheden zijn er?”

Daarnaast is er een aanvullend onderzoek gedaan naar de situaties waarin de armoedeval optreedt¹. De hoofdvraag voor dit onderzoek luidt:

In hoeverre en in welke situaties komt armoedeval, bij (meer) loon door werk, voor de verschillende huishoudens? En welke oplossingsrichtingen zijn er voor de gesignaleerde knelpunten?

De onderzoekswerkzaamheden zijn uitgevoerd door extern onderzoeksbureau Kwiz. In de beeldvormende behandeling op 8 april 2024 is het rapport toegelicht door de rekenkamer en zijn vragen door de rekenkamer en het onderzoeksbureau beantwoord. Op 21 mei 2024 is vervolgens de oordeelsvormende bespreking geweest en in de raadsvergadering van 3 juni 2024 zijn de conclusies en aanbevelingen door de raad overgenomen.

Subsidie BZK pilot doorwerking-intern rapport

Het doel van de pilot is om de bestaande, theoretische kennis over doorwerking in de praktijk toe te passen. Vier Rekenkamers (Delft, Kaag en Braassem, Leiden & Leiderdorp en de Noordoostpolder) doen mee. Het doel is om te verkennen of doorwerking kan worden vergroot, want daarmee vergroot de rekenkamer de kwaliteit van het bestuur. De rekenkamer zal de bevindingen zoveel mogelijk gebruiken in de werkwijze van de onderzoeken. De onderzoekswerkzaamheden zijn uitgevoerd door extern onderzoeksbureau Radar Advies. Op 4 november is het rapport vastgesteld en aan de klankbordgroep verzonden.

Voorzien in vastgoed (VIV)

De gemeente Noordoostpolder heeft een diversiteit aan vastgoed, wegen en bruggen en majeure projecten in haar bezit en/of in gebruik. Tijdens een overleg van de rekenkamer met de klankbordgroep is aangegeven dat de raad vragen heeft over inzicht in de middelen en de kapitaallasten van dit vastgoed. Daarom is een onderzoek uitgevoerd naar inzicht over en grip op de inzet van de middelen bij dit vastgoed. De focus van de vraag van de rekenkamer Noordoostpolder ligt op het beoordelen van het beleid en de financiën in de begroting op de onderwerpen maatschappelijk vastgoed, majeure projecten en infrastructurele werken. Een belangrijk aandachtspunt is of de gemeenteraad voldoende zijn kaderstellende en controlerende rol kan invullen en grip heeft op de doelen, ambities en financiën. Waaronder de inrichting van de financiering, zicht op het benodigde meerjarige onderhoud en het toezicht op de onderhoudssituatie en de verantwoording daarover.

Tijdens het onderzoek is gebleken dat het beleidsdocument Voorzien in Infrastructuur (VII) nog in ontwikkeling is. Dit geldt ook voor Voortgangsrapportage Majeure Projecten. Om de kwaliteit van het onderzoek te borgen en om te zorgen dat het onderzoek van waarde is voor de gemeenteraad, is

¹ Gelijktijdig met het rekenkameronderzoek heeft het college besloten een onderzoek uit te gaan voeren naar de effecten op het inkomen na werkaanvaarding, de zogenoemde armoedeval. Gezien de samenloop van deze onderzoeken heeft de rekenkamer Noordoostpolder in overleg met het college besloten het onderzoek naar de armoedeval op te nemen in de evaluatie van het armoedebeleid.

besloten deze twee onderdelen separaat en op een later moment nader te onderzoeken. De verwachting is dat het onderzoek met betrekking tot VII en Majeure Projecten in de loop van 2025 kan worden opgeleverd.

De rekenkamer is tijdens dit onderzoek bijgestaan door onderzoekers van TwynstraGudde. In de beeldvormende behandeling op 15 oktober 2024 is het rapport toegelicht door de rekenkamer en zijn vragen door de rekenkamer en het onderzoeksbureau beantwoord. Op 2 december 2024 is vervolgens de oordeelsvormende bespreking geweest en in de raadsvergadering van 16 december 2024 zijn de conclusies en aanbevelingen door de raad overgenomen.

1.4.2 Lopende onderzoeken in 2024

In 2024 heeft de rekenkamer Noordoostpolder twee nieuwe onderzoeken gestart.

Voorzien in infrastructuur en Majeure projecten

Het beleidsplan Voorzien in Infrastructuur (VII) is nog in ontwikkeling. Dit geldt ook voor het Uitvoeringsplan Majeure Projecten. Naar verwachting zal het rekenkameronderzoek hierover in maart 2025 kunnen starten, omdat beide documenten dan waarschijnlijk gereed zullen. In dit rekenkameronderzoek ligt de nadruk op vooruit kijken. Het onderzoek zal in beeld brengen of de uitgangspunten die zijn vastgelegd in het beleid en uitvoeringsprogramma voldoende mogelijkheden geven om doeltreffend en doelmatig te werk te gaan. Aanvullend hierop toetsen we of de aanbevelingen uit het VIV onderzoek geborgd zijn in de voorgestelde VII aanpak en documenten. Vanuit de aanbevelingen VIV wordt gekeken of de opzet van de beleidsvisie en uitvoeringsprogramma van VII in een efficiënte en effectieve uitvoering voorziet. De rekenkamer wordt tijdens dit onderzoek bijgestaan door onderzoekers van TwynstraGudde.

Algoritme

Met dit onderzoek Algoritme beoogt de rekenkamer inzicht te krijgen in het gebruik van algoritmes door de gemeente en in de manier waarop zij de risico's hiervan beheerst. De centrale vraag luidt als volgt: *Op welke manier maakt de gemeente Noordoostpolder gebruik van algoritmes, leidt het gebruik tot ongewenste effecten en hoe beheerst zij de risico's van deze algoritmes?* Voorlopig is de planning om het onderzoek rond de zomer in 2025 af te ronden. De rekenkamer wordt tijdens dit onderzoek bijgestaan door onderzoekers van KPMG.

1.5 Overige werkzaamheden van de rekenkamer

Lidmaatschap NVRR

De rekenkamer Noordoostpolder volgt actief landelijke ontwikkelingen om haar kennis en expertise te verbeteren. Hierbij maakt zij ook gebruik van ervaringen van andere rekenkamers. Via de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissie (NVRR) heeft de rekenkamer toegang tot deze informatie. De NVRR organiseert congressen voor lokale rekenkamers, waaraan leden van de rekenkamer hebben deelgenomen.

Overleg Flevolandse rekenkamers

De rekenkamers uit Flevoland zijn nul keer bij elkaar gekomen.

Binding met de gemeenteraad - klankbordgroep

De gemeenteraad van de gemeente Noordoostpolder heeft op 16 mei 2022 gekozen voor een rekenkamer waarin geen externe leden zitting hebben. Hiermee is het vorige model: een rekenkamercommissie met drie externe en drie interne (raads-)leden vervallen. Een zeer belangrijke functie van de interne leden was het zorgen voor de binding met de raad. Die taak mag en kan niet onderschat worden. De binding met de raad is nu vormgegeven in een vaste klankbordgroep. De groep bestaat uit een afspiegeling van de raad. Iedere fractie heeft een lid voor de klankbordgroep uit haar midden aangewezen. Het voordeel van deze vaste vorm is dat de leden van de groep en de rekenkamer een (langdurige) inhoudelijke ervaring gaan opbouwen. Juist waar kennis van de werkwijze en vertrouwen daarin van groot belang is voor de binding is dit een zeer bruikbare vorm. De klankbordgroep is in 2024 bij elkaar gekomen om o.a. mogelijke onderwerpen te bespreken en de stand van zaken van onderzoeken.

1.6 Financiële verantwoording

Tabel 1: budget en besteding in 2024

	Budget	Besteed
Onderzoeksbudget	€ 47.000,00	€46.699,62
Ambtelijk secretaris/ onderzoeker	€ 18.195,00	€18.335,56
Presentiegelden	€ 14.340,00	€14.406,20
Reis- en verblijfskosten	€ 2.300,00	€1.231,52
Representatie	€ 2.315,00	€99,96
Totaal	€ 84.150,00	€ 81.425,00

De rekenkamer heeft 2024 afgesloten met een klein positief saldo. Alle geplande onderzoeken zijn uitgevoerd.